

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ ساده

۱

بارم: ۲

به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) متن را تعریف کنید.

ب) نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون چیست؟

ج) متون یا آثار مکتوب ادبی به کدام دو بخش تقسیم می‌شوند؟

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۹ متوسط

۲

بارم: ۱

شعر زیر را از نظر فکری و محتوایی بررسی کنید:

نهنگی بچه خود را چه خوش گفت به دین ما حرام آمد کرانه

به موج آویزو از ساحل پرهیز همته دریاست ما را آشیانه

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ متوسط

۳

بارم: ۲

با توجه به متن زیر:

«پس، من دنیا را بدان چاه پر آفت، مانند کردم و موشان سپید و سیاه و مداومت ایشان بر بریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هر گاه یکی از آن در حرکت آید، زهر قاتل باشد، و چشیدن شهد و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده آن، اندک و رنج آن، بسیار است.»

الف) دو نکتهٔ زبانی و یک نکتهٔ ادبی از متن استخراج کنید.

ب) در طبقه بندی آثار ادبی، این متن در کدام نوع ادبی جای می‌گیرد؟

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ متوسط

۴

بارم: ۲

با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید:

«چو نام دل شنید از دور، روباه / جهان بر چشم او شد تیره، آن گاه

به دل می‌گفت: با دل نیست بازی / کنون باید به کارم حيله سازی

بگفت این و به صد دستان و تزویر / بجست از دام، همچون از کمان، تیر

حدیث دل، حدیثی بس شگفت است / که در عالم حدیثش در گرفته است»

الف) نکتهٔ ادبی به کار رفته در بیت اول را بنویسید.

ب) نکتهٔ زبانی به کار رفته در بیت دوم چیست؟

ج) در بیت سوم نکتهٔ ادبی به کار رفته را بیابید.

د) با توجه به بیت آخر شاعر به دنبال بیان کدام نکتهٔ عمیق معرفتی بوده است؟

۵

حکایت زیر را از نظر قلمرو زبانی و ادبی بررسی کنید.

دشوار نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

" روزی شخصی پیش بهلول بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟"

او گفت: چه کنم آب و گل مرا چنین سرشته اند.

گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است."

۶

چهار مورد از مهم ترین نکاتی که در بررسی و تحلیل متن باید مورد توجه قرار داد را نام ببرید.

ساده تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

بارم: ۲

۷

ابیات زیر را از نظر سه قلمرو بررسی کنید. (ذکر ۲ مورد برای هر قلمرو)

متوسط نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را که به ما سوا فکندی همه سایه هما را

دل اگر خداشناسی همه در رخ علی بین به علی شناختم من، به خدا قسم خدا را

برو ای گدای مسکین در خانه علی زن که نگین پادشاهی دهد از کرم خدا را

قلمرو زبانی.....

قلمرو ادبی.....

قلمرو فکری.....

۸

متن زیر را بخوانید و دو ویژگی زبانی و فکری آن را بنویسید.

متوسط نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

«چون بشناختم که آدمی، شریف تر خلاق است و قدر ایام عمر خویش نمی داند، در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم،

دریافتم که مانع آن، راحت اندک و نیاز حقیر است که مردمان بدان، مبتلا گشته اند.»

ویژگی زبانی:

ویژگی ادبی:

۹

سه مورد از انواع متن را نام ببرید و بیان کنید که کتاب ها معمولاً از کدام انواع متن به شمار می آیند؟

ساده تشریحی قلمچی ۱۳۹۸

بارم: ۲

۱۰

با توجه به قلمرو ادبی، در متن زیر کدام آرایه ها وجود دارند؟

دشوار تشریحی ۱۳۹۸

بارم: ۱

«یکی از شعرا پیش امیر دزدان رفت و ثنایی بر او گفت. فرمود تا جامه از او برکنند و از ده به در کنند. مسکین برهنه به سرما

همی رفت. سگان در قفای (به دنبال) وی افتادند، خواست تا سنگی بردارد و سگان را دفع کند. در زمین یخ گرفته بود، عاجز

شد. گفت: این چه حرام زاده مردمانند، سنگ را بسته اند و سگ را گشاده! امیر از دور بدید و بشنید و بخندید. گفت: ای حکیم،

از من چیزی بخواه، گفت: جامه خود خواهم اگر انعام فرمایی!»

۱۱

تشریحی ۱۳۹۸

متوسط

بارم: ۱

چند عبارت از عبارات زیر دربارهٔ سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی ندریست است؟

الف) شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.

ب) وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند.

پ) وزن، امری حسی نیست و بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد، وجود دارد.

ت) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف وزن می‌شود.

ث) وزن، پیش از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل است.

۱۲

تشریحی ۱۳۹۵

متوسط

بارم: ۱

با کشف لحن در بیت زیر مشخص کنید، شاعر سعی دارد کدام احساس خود را به خواننده القا کند؟

«ای ساربان آهسته ران کارام جانم می‌رود / وان دل که با خود داشتم با دلستانم می‌رود»

۱۳

نهایی ۱۳۹۹

ساده

بارم: ۱

وزن در شعر ادراکی است که

۱۴

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸

ساده

بارم: ۲

جاهای خالی را کامل کنید.

الف) شاعر برای انتقال عاطفهٔ خود به دیگران از کمک می‌گیرد.

ب) پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، است.

ج) وزن، ادراکی است که از حاصل می‌شود. وزن، امری است.

۱۵

تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸

ساده

بارم: ۲

به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) در کدام بیت وزن شعر با درون مایهٔ آن تناسب ندارد؟

۱- زین درد، خون گریست سپهر و ستاره هم / خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم

۲- محمل بدار ای ساربان، تندی مکن با کاروان / کز عشق آن سرو روان گویی روانم می‌رود

ب) چه چیزی سبب کشف لحن می‌شود؟

ج) به چه دلیل در دو بیت زیر وزن و آهنگ با محتوا هماهنگی کامل دارد؟

«خروش آمد و نالهٔ کژ نای / دم نای رویین و هندی درای»

زمین آمد از سم اسبان به جوش / به ابر اندر آمد فغان و خروش»

۱۶

نهایی ۱۴۰۰

متوسط

بارم: ۱

حس و حال حاکم بر فضای هر یک از شعرهای زیر را بنویسید.

الف) ما همه چشمیم و تو نور، ای صنم	چشم بد از روی تو دور، ای صنم
روی میوشان که بهشتی بود	هر که ببیند چو تو حور، ای صنم
ب) بر خور نشست از اثر فعل میخ کوب	تنها نه نقش ماه، که نقش ستاره هم
زین نظم شده گشوده به رویم در آلم	بر قلب من نشست، ز مرهم هزار هم

۱۷

شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از چه چیزی کمک می‌گیرد و چه نوع وزن و آهنگی بار حماسی فضای شعر را غنی‌تر می‌سازد؟

تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

بارم: ۱

۱۸

بیت زیر را از نظر واژه آرایی بررسی کنید:

نهایی ۱۳۹۹ ساده

بارم: ۱

یک عمر پریشانی دل، بسته به مویی است تنها سر مویی ز سر موی تو دورم

۱۹

در چند بیت «واژه‌آرایی» دیده می‌شود؟

تشریحی ۱۳۹۹ دشوار

بارم: ۱

الف) مکن تا توانی دل خلق ریش / و گر می‌گنی، می کنی بیخ خویش

ب) که گفت آن روی شهرآرای بنمای / دگر بارش که بنمودی فراپوش

پ) به کردار کشتی است کار سپاه / همش باد و هم بادبان تخت شاه

ت) گر به مکه فلک و نور مجزا دیدند / در مدینه ملک و عرض معلّا بینند

ث) ز بیمش سپهدار ناپاکزاد / بلرزید چون بید از تندباد

ج) دنبال یار رفت و روان کرد آب چشم / آن رفته باز نامد و اشکم روان بماند

۲۰

با توجه به بیت: سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می رود ارادت اوست»

نهایی ۱۳۹۹ متوسط

بارم: ۱

الف) موسیقی لفظ ایجاد شده در این شعر، سبب به وجود آمدن کدام آرایه ادبی شده است؟

ب) این آرای ادبی در تکرار دیده می شود.

۲۱

بیت زیر را از نظر واج آرایی بررسی کنید:

نهایی ۱۳۹۹ ساده

بارم: ۱

سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز همچو سرمستان به بستان پای کوب و دست زن

۲۲

آن چه در "تکرار" اهمیت دارد جنبه ی آوایی سخن است.

نهایی ۱۴۰۰ ساده

بارم: ۱

الف) درست ب) نادرست

۲۳

آرایه تکرار را در بیت زیر بیابید:

نهایی ۱۳۹۹ متوسط

بارم: ۱

الف) گرم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل

گل از رخام برآوردی و خار از پای و پای از گل

ب) عمر ما را مهلت امروز و فردای تو نیست

من که یک امروز مهمان توام، فردا چرا؟

۲۴

واژه آرایی و واج آرایی را در بیت زیر بیابید.

نهایی ۱۴۰۰ متوسط

بارم: ۱

زلف او دام است و خالش دانه آن دام و من بر امید دانه ای افتاده‌ام در دام دوست

۲۵

شعر زیر را بخوانید و به سوالات آن پاسخ دهید:

دشوار نهایی ۱۳۹۹

بارم: ۱

خیزد و خز آرید که هنگام خزان است
 آن برگ رزانه بین که بر آن شاخ رزان است
 الف) دو ویژگی ادبی آن را بنویسید.
 ب) دو ویژگی زبانی آن چیست؟

باد خنک از جانب خوارزم، وزان است
 گویی به مثل، پیرهن رنگ رزان است

۲۶

در بیت زیر نمونه‌ی واژه آرایی را مشخص کنید.

ساده نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

الف) زمانه قرعه نو می‌زند به نام شما
 ب) چون توانی زیستن در این قفس؟
 پ) از درد سخن گفتن و از درد شنیدن
 ت) در دل چگونه یاد تو می‌میرد

خوشا شما که جهان می‌رود به کام شما
 این قفس نبود مقام چون تو کس
 با مردم بی‌درد ندانی که چه دردیست
 یاد تو یاد عشق نخستین است

۲۷

در ابیات زیر واج آرایی و واژه آرایی را بیابید.

ساده نهایی ۱۴۰۰

بارم: ۱

از ننگ چه پرسی که مرا نام ز ننگ است
 اگر جنگ خواهی و خون ریختن

وز نام چه پرسی که مرا ننگ ز نام است
 بر این گونه سختی بر آویختن

سوال ۱ گزینه درست: null تشریحی قلمچی ۱۳۹۸ ساده

الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد، «متن» است

ب) خواندن دقیق متن

ج) شعر - نثر

سوال ۲ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

این سروده لحن روایی - داستانی دارد / در ابتدا با آهنگ ملایم خوانده می‌شود و در ادامه با توجه به فضای داستان، تغییر می‌کند. / از انواع ادب تعلیمی است.

سوال ۳ گزینه درست: null تشریحی قلمچی ۱۳۹۸ متوسط

الف) نکات زبانی: ۱- جمع کلمه (موش) با نشانه (ان)

۲- به کارگیری «شهد» در معنی «عسل»

۳- کاربرد کلمه «قاتل» در معنی کشنده برای غیر انسان (۲ مورد)

نکات ادبی:

۱- شبکه معنایی میان «شهد، شیرینی، چشیدن»

۲- تضاد میان دو واژه «سیاه و سپید»، «شب و روز»، «زهر و شیرینی یا شهد»، «رنج و لذت»، «اندک و بسیار»

۳- بهره‌گیری از تمثیل برای بیان مفهوم غفلت انسان (۱ مورد)

ب) تعلیمی (یا اندرزی)

سوال ۴ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ متوسط

الف) «جهان بر چشم او شد تیره» کنایه است.

ب) ترکیب سازی، مانند «حیله سازی»

ج) «بجست از دام، همچون از کمان، تیر» تشبیه و مراعات نظیر دارد.

د) درباره ارزش و جایگاه دل (یا برتری دادن دل به همه اجزا)

سوال ۵ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ دشوار

زبانی: جملات ساده و کوتاه است. واژگان غیر فارسی کم دارد. کاربرد شبکه معنایی.

ادبی: آرایه های مراعات نظیر مجاز و تمثیل در این متن دیده می شود.

سوال ۶ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ ساده

خوانش- شناسایی و استخراج نکات زبانی - شناسایی و استخراج نکات ادبی - شناسایی و استخراج نکات فکری -

نتیجه گیری و تعیین نوع (۴ مورد)

سوال ۷ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ متوسط

زبانی: قالب شعر غزل، کمی واژگان غیر فارسی، سادگی شعر، کاربرد شبکه معنایی، بیشتر واژگان شعر ساده هستند.

ادبی: آرایه‌هایی همچون تشبیه، مجاز، تکرار، تلمیح، کنایه و استعاره دارد.

فکری: شاعر در این غزل به توصیف دل‌آوری‌ها و شجاعت و عظمت مقام حضرت علی پرداخته است.

سوال ۸ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

ویژگی زبانی: جمله ها کوتاه است / کاربرد لغات غیر فارسی / ب + فعل ماضی : بنگریستم / معنی بعضی از لغات مانند: حقیر: کوچک

ویژگی ادبی: شریف بودن انسان در میان مخلوقات / توجه به گذشت عمر و لزوم هشیا بودن / تفکر فلسفی نویسنده را در مورد انسان و جایگاه او در بین مخلوقات بیان می کند.

سوال ۹ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ ساده

شنیداری ، بویایی ، دیداری

کتاب ها معمولاً از متن های دیداری هستند.

سوال ۱۰ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ دشوار

جناس: سنگ - سگ / تضاد: بسته - گشاده / کنایه: سنگ را بسته‌اند (وسیله دفاع را از انسان گرفته‌اند). / سجع: نثر، مسجع است برای مثال: بدید و بشنید و بخندید، بسته و گشاده

سوال ۱۱ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۸ متوسط

تشریح عبارت‌های نادرست:

پ) وزن، امری حسی است و بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد، وجود ندارد.

ت) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.

ث) پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است.

سوال ۱۲ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۵ متوسط

با توجه به آهنگ و فضای عاطفی شعر که موجب کشف لحن می‌شود، شاعر سعی دارد غم و اندوه دوری از یار را به مخاطب القا کند.

سوال ۱۳ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ ساده

احساس نظم حاصل می‌شود.

سوال ۱۴ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ ساده

الف) زبان (ب) وزن (ج) احساس نظم - حسی

سوال ۱۵ گزینه درست: null تشریحی قلم‌چی ۱۳۹۸ ساده

الف) بیت ۲

(ب) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن

(ج) وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه بار حماسی فضای شعر را غنی تر می‌سازد.

سوال ۱۶ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ متوسط

الف) شادی و عشق گرایی (ب) اندوه و ماتم

سوال ۱۷ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۹ متوسط

شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد. وزن و آهنگ کوبنده و کوتاه، بار حماسی فضای شعر را غنی‌تر می‌سازد.

سوال ۱۸ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ ساده

تکرار واژه «مو»

سوال ۱۹ گزینه درست: null تشریحی ۱۳۹۹ دشوار

در بیت «ج»: واژه «روان» تکرار شده است.

در بیت «الف»: «می‌گنی و می‌گنی» جناس دارند.

در بیت «ب»: «که» در مصراع اول به معنای «چه کسی» و در مصراع دوم حرف است.

سوال ۲۰ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ متوسط

الف) بدیع لفظی (تکرار)

(ب) (س، ر، ت، آ) / (سر، ارادت)

سوال ۲۱ گزینه درست: null نهایی ۱۳۹۹ ساده

صامت «س»، «ر» و مصوت بلند «ا»

سوال ۲۲ گزینه درست: null نهایی ۱۴۰۰ ساده

درست

متوسط

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۲۳

تکرار واژه: خار، دل ، پای

تکرار واژه: امروز، فردا ، تو

متوسط

نهایی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۲۴

واژه آرایه: دام، دانه واج آرایه صامت ((د، م)) و مصوت ((ا))

دشوار

نهایی ۱۳۹۹

گزینه درست: null

سوال ۲۵

الف) واج آرایه ، تشبیه / تناسب (مراعت نظیر)

ب) کوتاهی جمله / ساده و روان / کمی لغات غیر فارسی / معنی بعضی از لغات مانند: خزان: پاییز

ساده

نهایی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۲۶

الف) شما (ب) قفس

پ) درد (ت) یاد

ساده

نهایی ۱۴۰۰

گزینه درست: null

سوال ۲۷

واژه آرایه نام و ننگ

واج آرایه صامت خ